

Національна академія аграрних наук
Державна установа Інститут зернових культур

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РЕПОЗИТАРІЙ ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ
ІНСТИТУТ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР НААН УКРАЇНИ

УХВАЛЕНО
Вченою радою ДУ ІЗК НААН
Протокол № 1 від 09. 2.2020 р.

Дніпро – 2020

ПОЛОЖЕННЯ

про репозитарій Державної установи Інститут зернових культур Національної академії аграрних наук України (надалі іменується «Положення») визначає основні поняття, найменування, призначення (місію), склад і структуру та регламентує основні засади організації та управління репозитарієм

1. Загальні положення та терміни

1.1 Репозитарій Державної установи Інститут зернових культур (надалі йменується «Репозитарій») – відкритий електронний архів, що накопичує, зберігає, розповсюджує та забезпечує довготривалий, постійний та надійний доступ через Інтернет до матеріалів наукового, освітнього та навчально-методичного призначення, створених працівниками будь-якого структурного підрозділу, а також аспірантами Державної установи Інститут зернових культур. Електронний репозитарій є частиною електронних ресурсів бібліотеки та складовою інформаційної системи

1.2 Визначення основних термінів:

- **Автор** – фізична особа, яка своєю творчою працею створила науковий продукт і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору.
- **Науковий продукт** – створений автором у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: книга, брошура, стаття, конспект лекції, аналітичний огляд, звіт, презентація тощо, що стосуються науки, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).
- **Інституційний репозитарій** – відкритий електронний архів, що накопичує, зберігає, розповсюджує та забезпечує довготривалий, постійний та надійний доступ через Інтернет до матеріалів наукового, освітнього та навчально-методичного призначення установи.
- **Відкритий доступ** – це безкоштовний, постійний, повнотекстовий доступ до наукових та навчальних матеріалів через мережу Інтернет.
- **Депонування** – розміщення праці в Репозитарії.
- **Депозитор** – особа, яка розміщує наукову роботу в Репозитарії.
- **Договір приєднання** – договір, умови якого встановлені, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 с. 634 Цивільного кодексу України).
- **Інтелектуальні права на наукову роботу** включають виняткове право і особисті немайнові права.
- **Особисті немайнові права автора** включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність та право на обнародування наукової роботи.
- **Виняткове (виключне) право** – це майнове право особи, яка має щодо наукової роботи авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого Законом. Виняткове право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.

1.3 Найменування Репозитарію

1.3.1 Повна офіційна назва:

– українською мовою – Електронний депозитарій Державної установи Інститут зернових культур Національної академії аграрних наук України;

– англійською мовою – Electronic repository of the Institute of grain crop of national academy of agrarian sciences of Ukraine;

1.3.2 Скорочена назва:

– українською мовою – ЕрІЗК;

– англійською мовою – ЕрІГС

1.4 Адреса Репозитарію в Інтернеті: <http://www.institut-zerna.com/library/index.htm>

1.5 Репозитарій формується та функціонує відповідно до наступних документів:

– Положення про Національний репозитарій академічних текстів, постанова Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541 (додаток 1);

– Закон України «Про авторське право і суміжні права», що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори;

– Закон України «Про Національну програму інформатизації»;

– Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», який визначає стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, національно-культурної та іншої діяльності;

– Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», який поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання електронних документів;

– Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах», який встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї;

– ДСТУ 8302:2015 Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел у дисертації з урахуванням Національного стандарту України

– ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006 СІБВС. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання;

– ГОСТ 7.82-2001 Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов (міждержавний стандарт);

– Дане Положення.

2. Призначення, завдання та функції

2.1 Призначення Репозитарію – сприяти розвитку сільськогосподарських, суміжних наук і освіти в Україні та світі шляхом створення, накопичення, систематизації, зберігання та збереження в електронному вигляді, а також надання через Інтернет відкритого доступу до інтелектуальних продуктів українському та світовому науково-освітньому товариству.

2.2 Основні завдання Репозитарію:

– Створення організаційної, технічної та інформаційної інфраструктури для централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді наукових, освітніх та навчально-методичних документів, а також їх поширення в мережі Інтернет у відкритому доступі. Сприяння збільшенню впливу та зростанню популярності Державної установи Інститут зернових культур;

– Збільшення наукометричних показників (цитовання наукових публікацій, h- індекс та ін.) працівників ДУ ІЗК;

– Створення надійної і доступної системи обліку наукових творів у підрозділах і окремих працівників ІЗК.

2.3 Основні функції Репозитарію:

– Наукова, що спрямована на сприяння науково-дослідному процесу;

– Освітня, що спрямована на сприяння навчальному процесу;

– Довідково-інформаційна, що спрямована на задоволення інформаційних запитів з питань сільського господарства та суміжних галузей знань;

– Кумулятивна, що спрямована на поповнення фонду наукової бібліотеки ДУ ІЗК оригінальними електронними документами та електронними копіями друкованих видань, а також їх збереження.

3. Управління

3.1 Загальне управління Репозитарієм здійснює Координаційна рада, склад якої затверджується наказом директора.

3.2 Методичну та організаційну підтримку Репозитарію здійснює науково-методична рада. Технічну та програмну підтримку Репозитарію здійснює Лабораторія координації наукових досліджень та інтелектуальної власності .

3.3 Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із Репозитарію, кола депозиторів, переліку документів чи порядку їх розміщення вирішує Координаційна рада.

3.4 За потребою до роботи з Репозитарієм залучаються працівники будь-якого відділу, завідувачі лабораторій та співробітники інших підрозділів інституту.

4. Принципи створення та функціонування

4.1 Загальні принципи

4.1.1 Репозитарій не є видавцем. Репозитарій є онлайн-архівом.

4.1.2 Документи, що розміщуються в Репозитарії, мусять повністю або частково бути створеними будь-яким підрозділом ДУ ІЗК, співробітниками, аспірантами;

4.1.3 Основні мови інтерфейсу Репозитарію: українська, російська, англійська;

4.1.4 Хронологічні рамки для Репозитарію не встановлюються;

4.1.5 Із розвитком Репозитарію всі положення можуть переглядатися та змінюватися

4.2 Положення щодо змісту

4.2.1 Репозитарій є універсальним за змістом інституційним відкритим електронним архівом, що представляє ДУ Інститут зернових культур;

4.2.2 Документи, що розміщуються в Репозитарії, мають бути наукового, дослідницького, освітнього чи методичного змісту;

4.2.3 Тематичний склад Репозитарію визначається відповідно до наукового та навчального процесів Ду ІЗК;

4.2.4 Репозитарій підтримує всі типи документів. Однак, рекомендовані для розміщення наступні документи:

– статті, монографії, підручники, лекційні і методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій (препринти або постпринти);

– наукові публікації працівників інституту, здійснені у видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в Репозитарії з боку видавництв;

– автореферати дисертацій та дисертації, що захищені працівниками ДУ Інститут зернових культур та інших установ;

– інші матеріали наукового, освітнього або методичного призначення за бажанням їх автора.

4.2.5 За видами електронних ресурсів Репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні зображення, електронні відео та звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа ресурси та ін.

4.2.6 У Репозитарії підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, рекомендуються для використання такі формати у кожному з видів ресурсів:

Ресурс	Файловий формат	Розширення
Текст	Adobe PDF	pdf
Презентація	Adobe PDF, MPowerPoint	pdf , ppt
Таблиця	MExcel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	MP3	mp3
Відео	AVI	avi

*4.3 Метадані (Для терміну **метадані** немає єдиного формального визначення. Навпаки, існують різні визначення цього терміну. Ось просте і популярне переформулювання: **Метадані** — це дані про дані. Цей термін в широкому сенсі слова використовується для будь-яких «даних про дані»: іменах таблиць, колонок в таблиці, програм і тому подібне.)*

4.3.1 Використання елементів необхідних метаданих допомагає користувачу мати доступ до архівованих робіт і забезпечує інформацією, потрібною для підтримки безперервного доступу до операцій управління та зберігання.

4.3.2 Розміщення документів в Репозитарії вимагає заповнення основного набору полів метаданих (описової інформації). Деякі з цих метаданих можуть автоматично генеруватися програмним забезпеченням (DSpace), що використовується в Репозитарії, інші повинні бути заповнені депозитором під час процесу розміщення документу до Репозитарію.

4.3.3 При розміщенні твору в Репозитарій обов'язково заповнюються наступні поля метаданих за схемою Dublin Core:

- Автор(и) – прізвище та ініціали мовою оригіналу та англійською мовою;
- Назва праці – мовою оригіналу та іншими мовами, якщо це відомо;
- Анотація – мовою оригіналу (обов'язково), англійською мовою (бажано);
- Ключові слова – українською та англійською мовами;
- Бібліографічний опис – для раніше опублікованих матеріалів.

4.3.4 Будь-хто має доступ та може вільно використовувати метадані матеріалів, розміщених в Репозитарії.

4.3.5 Метадані можуть бути використані на будь-якому носію з некомерційною метою без попереднього узгодження з Репозитарієм.

4.3.6 Метадані не можуть бути використані з комерційною метою без попереднього офіційного узгодження з Репозитарієм.

4.4 Внесення даних

4.4.1 Репозитарій підтримує політику відкритого доступу. Переважна більшість наукових робіт, розміщених в Репозитарії, доступні вільно в мережі Інтернет і будь-хто може вільно їх використовувати.

4.4.2 Доступ до частини робіт може бути контрольованим за бажанням автора. Такі примірники мають індивідуальні позначення щодо правових дозволів та умов використання даних.

4.4.3 Копії робіт, що розміщені в Репозитарії, можуть бути відтворені, представлені чи передані третій стороні і збережені в базах даних у будь-якому форматі та на будь-якому носії з некомерційною метою без попереднього узгодження. При цьому обов'язково мають бути вказані такі дані: автор(и), назва та всі інші елементи бібліографічного опису. Зміст наукової роботи не може бути змінений жодним чином.

4.4.4 Повні тексти та інші електронні дані не повинні збиратися роботами та харвестерами, за виключенням індексації повних текстів або аналізу цитування.

4.4.5 Повні тексти та інші електронні дані не можуть бути проданими або іншим чином реалізовані з комерційною метою та переведені у будь-які інші формати без офіційного дозволу власників авторських прав.

4.4.6 При використанні даних згадування Репозитарію бажано, але не є обов'язковим.

4.5 Розміщення наукових робіт

4.5.1 Наукові роботи в Репозитарії можуть розміщуватися лише зареєстрованими користувачами – депозиторами.

4.5.2 Депозиторами Репозитарію можуть бути: наукові співробітники, викладачі, аспіранти та інші представники наукової спільноти.

4.5.3 Депозиторами також можуть бути науковці, особи, офіційно не зареєстровані як працівники інституту, якщо вони є співавторами працівників ІЗК- авторів чи тісно пов'язані з інститутом, наприклад, заслужені професори, особи, що мають почесні посади.

4.5.4 Роботи аспірантів розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника, який реєструється у Репозитарії і підтверджує свою рекомендацію.

4.5.5 Репозитарій поповнюється документами шляхом самоархівування твору автором. Для отримання можливості самоархівування автор повинен зареєструватись. Після реєстрації авторові надаються права депозитора.

4.5.6 Депозитором може бути як автор, так і уповноважений працівник . За дорученням автора його роботу може розмістити у Репозитарії працівник-депозитор. При цьому автор надає працівнику-депозитору електронну версію роботи у файловому форматі.

4.5.7 За необхідністю завідувач лабораторії (керівник підрозділу) може призначити уповноваженого працівника для виконання функцій модератора щодо розміщення і коректного представлення у Репозитарії наукових та методичних матеріалів співробітників. Уповноважений працівник реєструється в Репозитарії та отримує права депозитора.

4.5.8 Адміністратор Репозитарію перевіряє розміщений примірник лише на релевантність межах Репозитарію та відповідність формату та публікує розміщений примірник.

4.6 Принципи наповнення та функціонування

4.6.1 Репозитарій наповнюється науковими, науково-методичними, навчальними працями, при створенні яких використовувалися ресурси ДУ ІЗК (кадрові, матеріально-технічні, фінансові, іміджеві тощо).

4.6.2 В Репозитарії в обов'язковому порядку розміщуються періодичні видання ДУ ІЗК («Науковий журнал Зернові культури», «Бюлетень інституту зернового господарства» та ін.) та роботи, які рекомендовані до видання Вченою радою інституту та / або видані при повному або частковому фінансуванні інституту в інших видавництвах. При цьому автори заздалегідь повинні повідомляти видавців про політику відкритого доступу, яку підтримує інститут, у тому числі і щодо розміщення робіт у Репозитарії, враховувати вищезазначене при укладанні договорів із видавництвами. В Репозитарії в обов'язковому порядку розміщуються повні тексти дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидатів наук – аспірантів ДУ ІЗК та інших установ.

4.6.3 У разі існування договорів із видавцями, що унеможливають розміщення у Репозитарії повнотекстової роботи, архівується препринт роботи або його описова частина (бібліографія, анотація), а також (при відсутності заборони з боку видавця) перша сторінка / вступна частина праці.

4.6.4 Для забезпечення максимально повного представлення наукового, навчально-методичного потенціалу інституту передбачається:

а) здійснювати контроль строків розміщення робіт усіх типів наступним чином:

– Завідувачі відділів та лабораторій, директори науково-дослідних станцій контролюють самоархівування авторами наукових праць. Науково-організаційна частина контролює архівування праць депозиторами від підрозділів у формі яких передбачається посилання на місце розміщення роботи в Репозитарії; її науково-організаційна частина контролює самоархівування авторефератів і дисертацій авторами, які захистили дисертації у спеціалізованих Вчених радах інших організацій.

б) Керівники структурних підрозділів (завідувачі відділів та лабораторій, директори дослідних станцій) при проведенні щорічної оцінки персоналу та вирішенні кадрових питань враховують факт розміщення наукових робіт у Репозитарії.

в) Атестаційна комісія інституту при проведенні атестації працівників враховує факт розміщення статей, тез у Репозитарії.

4.7 Якість наукової роботи та авторське право

4.7.1 Якщо автор розміщує роботу самостійно або передає її депозитору для розміщення в Репозитарій за дорученням, то він погоджується з умовами Авторського договору про передачу невиключних прав на використання своєї праці (авторський ліцензійний договір) (Додаток 2).

4.7.2 Робота розміщується у Репозитарії після укладання між автором та інститутом (в особі уповноваженого) Авторського договору, за яким особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на роботу автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернет.

4.7.3 Підписуючи Авторський договір автор передає інституту на безоплатній основі невиняткові права на використання наукової роботи:

- на внесення роботи у базу даних Репозитарію;
- на відтворення роботи чи її частини у електронній формі, не змінюючи змісту;
- на виготовлення електронних копій роботи для постійного архівного зберігання;
- на використання роботи без одержання прибутку та на виготовлення копій для некомерційного розповсюдження;
- на надання електронних копій роботи для відкритого доступу в Інтернеті.

4.7.4 У Авторському договорі автор підтверджує, що розміщуючи роботу у Репозитарії, він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництва).

4.7.5 Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення роботи у Репозитарії лише йому належать виняткові майнові права на певну наукову працю, що вони ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на роботу ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

4.7.6 Будь-які порушення авторського права на повній відповідальності автора. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на публікацію, відшкодовує інституту всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав.

4.7.7 У випадку, коли робота виконана у співавторстві, кожний з авторів приймає умови цього договору при розміщенні такої роботи у Репозитарії.

4.7.8 Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання наукової роботи третім особам.

4.7.9 Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на наукову публікацію, які мав на момент розміщення роботи у Репозитарії, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. В такому разі він сам або за допомогою уповноваженого адміністратора вилучає роботу з Репозитарію.

4.7.10 Автори можуть розміщувати лише свої власні роботи.

4.7.11 За якість розміщених наукових праць повністю відповідають автори.

4.7.12 Роботи не можуть розміщуватись в Репозитарій, якщо вони знаходяться під періодом ембарго у видавця.

4.7.13 Якщо Репозитарій отримує підтвердження порушення авторських прав щодо розміщеного наукової праці, то відповідний документ буде одразу вилучений з архіву.

4.8 Збереження документів

4.8.1 Період збереження документів у Репозитарії є необмеженим.

4.8.2 Документи в Репозитарії зберігаються із використанням найкращих практик управління даними та цифрового збереження.

4.8.3 Репозитарій забезпечує довготривалу можливість прочитання та доступність документів. За необхідності документи можуть бути переведеними в нові формати файлів.

4.8.4 Відкликання примірників з Репозитарію. Зазвичай примірники не вилучаються з Репозитарію. Однак, у деяких випадках, може виникнути необхідність відкликати примірник з

архіву. Відклики можуть ініціюватися лише авторами, власниками авторських прав або Координаційною радою.

Причиною відклику можуть бути: правила видавця, доведене порушення авторських прав чи плагіату, вимоги та доведені порушення законодавства, національна безпека, фальсифіковані дослідження.

Робота, яка має низький науковий або освітній рівень, може відкликатися з Репозитарію за рішенням Координаційної ради.

Усі запити на відклик проходять через адміністратора Репозитарію.

Файл відкликаного примірника утримується (зберігається в архіві), але вилучається із публічного доступу і є недоступним для широкого загалу.

Щоб уникнути недіючих посилань та зберегти історію примірників у архіві довічно зберігаються ідентифікатори/ URL відкликаних примірників, які залишаються точкою цитувань.

У записі на відкликаний примірник може вказуватися посилання на замінену версію, у випадку, якщо така версія є доступною, та примітка про причини відкликання примірника.

У публічному доступі залишаються метадані відкликаного примірника, але вони не є пошуковими.

4.8.5 Контроль версій.

Примірники, розміщені в Репозитарії, змінювати не дозволяється.

За вимогою автора в оригінальній запис може включатися список помилок.

За необхідності, в Репозитарії може бути розміщено поновлену версію. Попередня версія може вилучатися із публічного доступу, а оригінальний URL відкликаного примірника буде пов'язано із останньою версією.

4.9 Закриття Репозитарію

У випадку, якщо Репозитарій буде закрито, базу даних буде перенесено до іншого архіву.

5. Структура

5.1 Репозитарій представлено через спільноти згідно організаційної структури ДУ Інститут зернових культур та мережі дослідних станцій.

Структура підрозділів ДУ ІЗК:

Відділ селекції зернових культур:

- Лабораторія селекції кукурудзи скоростиглих гібридів.
- Лабораторія селекції кукурудзи середньостиглих і середньопізніх гібридів.
- Лабораторія селекції кукурудзи харчового напрямку використання.
- Лабораторія фізіології рослин та методів селекції.
- Лабораторія біотехнології.
- Лабораторія селекції ярих зернових і зернобобових культур.
- Лабораторія методів збереження та стандартизації зерна.
- Лабораторія селекції соргових культур.
- Лабораторія насінництва зернових культур.
- Лабораторія маркетингових досліджень.
- Лабораторія економіки.

Відділ агробіологічних ресурсів зернових та зернобобових культур:

- Лабораторія агробіологічних ресурсів кукурудзи і сорго.
- Лабораторія агробіологічних ресурсів озимих зернових культур.
- Лабораторія агробіологічних ресурсів ярих зернових і зернобобових культур.

Відділ землеробства:

- Лабораторія сівозмін та природоохоронних систем обробітку ґрунту.
- Лабораторія захисту рослин.
- Лабораторія родючості ґрунтів.

- Лабораторія тваринництва.
- Лабораторія координації наукових досліджень та інтелектуальної власності.

Відділ бухгалтерського обліку та звітності:

- Лабораторія економічного аналізу та науково-технічного забезпечення.

До мережі інституту також відносяться юридично самостійні дослідні станції, які виконують частину науково-дослідних робіт, забезпечують виробництво елітного та гібридного насіння, ведуть впровадження і пропаганду наукових досягнень. У мережі ДУ Інститут зернових культур на базі державних підприємств дослідних господарств (ДП ДГ) "Дніпро", "Красноградське", "Поливанівка" та Генічеської, Розівської, Синельниківської, Ерастівської дослідних станцій знаходяться експериментальні бази нашого інституту.

5.2 Спільноти (фонди) можуть поділятися на підрозділи (розділи), які, в свою чергу, поділяються на колекції.

5.3 В спільнотах, що представляють наукові підрозділи, колекції виділено за типом матеріалу:

- Автореферати
- Дисертації
- Бібліографічні покажчики
- Довідкові матеріали
- Звіти про НДР
- Матеріали конференцій, семінарів і т.п.
- Методичні посібники та рекомендації
- Монографії
- Презентації
- Підручники, навчальні посібники та практикуми
- Програми дисциплін
- Статті.

5.4 З розвитком Репозитарію його поділ за спільнотами (фондами), підрозділами (розділами) та колекціями може змінюватися.

6. Програмне забезпечення

6.1 Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого коду DSpace, розробки Массачусетського технологічного інституту та компанії Hewlett-Packard.

6.2 DSpace підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Access Initiative Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати Репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

7. Прикінцеві положення

7.1 Всі зміни та доповнення до Положення вносяться наказом директора про внесення змін та доповнень або про затвердження нової редакції Положення.

7.2 При затвердженні нової редакції попереднє Положення втрачає чинність

Репозитарій – загальнодоступний ресурс в Мережі, що містить в собі добірку пакетів програм з однією або декількома тематиками. Місце, де зберігаються і підтримуються дані. Найчастіше дані в репозитарії зберігаються у вигляді файлів, доступних для подальшого поширення по мережі.

Зазвичай репозитарій надає вільний доступ до дисертацій, монографій, наукових видань та праць науковців, навчально-методичних матеріалів, патентів та кваліфікаційних робіт студентів.

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 19 липня 2017 р. № 541 Київ

Положення про Національний репозитарій академічних текстів

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про Національний репозитарій академічних текстів, що додається.
2. Міністерству освіти і науки розробити та затвердити регламент роботи Національного репозитарію академічних текстів відповідно до Положення, затвердженого цією постановою.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

ПОЛОЖЕННЯ

про Національний репозитарій академічних текстів

Загальна частина

1. Це Положення визначає мету, структуру та засади функціонування Національного репозитарію академічних текстів (далі – Національний репозитарій).

2. Національний репозитарій – загальнодержавна розподілена електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти.

Повна назва Національного репозитарію англійською мовою – National Repository of Academic Texts.

3. Основною метою Національного репозитарію є сприяння розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом поліпшення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності.

4. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

1) академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць;

2) дисертація – кваліфікаційна наукова робота, яка відображає наукові результати досліджень автора та представлена для здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук;

3) інституціональні учасники – юридичні особи, зокрема, вищі навчальні заклади, наукові установи, наукові видавництва, організації, бібліотеки, що подають академічні тексти Національному репозитарію;

4) кваліфікаційна випускна робота здобувача вищої освіти – самостійна робота, яка готується з метою публічного захисту для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра, бакалавра чи магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста;

5) користувачі Національного репозитарію – юридичні та фізичні особи, а саме: вищі навчальні заклади, наукові установи, наукові видавництва, бібліотеки, автори та інші зацікавлені особи, що пройшли процедуру реєстрації (авторизації);

6) розпорядник Національного репозитарію – юридична особа, яка безпосередньо забезпечує функціонування Національного репозитарію відповідно до цього Положення та регламенту роботи Національного репозитарію (далі – регламент).

Інші терміни в цьому Положенні вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про інформацію”, “Про науково-технічну інформацію”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про вищу освіту”, “Про інноваційну діяльність”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про електронні документи та електронний документообіг”, “Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах”.

5. Академічні тексти, що зберігаються у Національному репозитарії, є об'єктами авторського права та охороняються відповідно до законодавства.

6. Ресурси Національного репозитарію є допоміжними засобами проведення для експертизи академічних текстів на плагіат.

Структура Національного репозитарію

7. Національний репозитарій складається з центрального репозитарію, що підтримується розпорядником Національного репозитарію, і локальних репозитаріїв, що підтримуються інституціональними учасниками, які включають в електронній формі такі види академічних текстів:

- дисертації на здобуття наукових ступенів та автореферати дисертацій;
- кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти;
- статті у наукових виданнях, у тому числі всі статті (сукупність статей), на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
- монографії, у тому числі ті, на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь; наукові видання;
- звіти у сфері наукової і науково-технічної діяльності;
- депоновані наукові роботи;
- підручники, навчальні посібники та інші науково- та навчально-методичні праці;
- публікації, розміщені авторами на Інтернет-платформах для обміну науковими публікаціями.

8. До Національного репозитарію включаються всі академічні тексти незалежно від дати їх створення та оприлюднення у визначеному регламентом порядку.

9. Розпорядник Національного репозитарію формує реєстр академічних текстів, який є відкритим та містить бібліографічні відомості про академічні тексти, що включені до центрального та локальних репозитаріїв, а також оприлюднені в електронній або паперовій формі.

10. Для систематизації академічних текстів Національного репозитарію використовуються бібліографічні відомості та описи, передбачені законодавством.

Засади функціонування Національного репозитарію

11. Власником Національного репозитарію є держава в особі МОН, яке визначає розпорядника Національного репозитарію і затверджує регламент.

12. Внесення до центрального репозитарію дисертацій та кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти є обов'язковим.

Засновники (співзасновники) наукових та навчальних видань, їх редакції зобов'язані вносити до центрального репозитарію повний бібліографічний опис та анотації публікацій і статей, які розміщуються у відповідних номерах видань, для формування реєстру академічних текстів.

Вищі навчальні заклади та наукові установи розміщують тексти кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти у своїх локальних репозитаріях та забезпечують доступ до них відповідно до регламенту.

Вищі навчальні заклади та наукові установи розміщують тексти дисертацій на здобуття наукового ступеня та авторефератів дисертацій у своїх локальних репозитаріях та вносять до центрального репозитарію.

Інституціональні учасники, які вносять академічні тексти до Національного репозитарію, несуть відповідальність за достовірність, точність, та повноту поданої інформації.

Фізичні особи, які є авторами академічних текстів, отримують доступ до Національного репозитарію в режимі розміщення академічних текстів після проходження відповідної авторизації згідно з регламентом.

Безоплатний і вільний доступ користувачів Національного репозитарію до інформації, що в ньому міститься, здійснюється через офіційний веб-портал Національного репозитарію.

13. У своїй діяльності Національний репозитарій може відповідно до законодавства здійснювати інформаційну інтеграцію з іншими базами даних, зокрема ресурсами відкритих даних України та інших держав, базами центральних органів виконавчої влади.

14. Регламент визначає процедуру наповнення Національного репозитарію академічними текстами, порядок їх зберігання, систематизації, обробки, надання інформації у відкритий доступ, взаємодії з інституціональними учасниками та іншими користувачами, застосування аналітичних інструментів тощо.

15. Розпорядник Національного репозитарію забезпечує використання відомостей репозитарію, надає користувачам доступ до інформації, готує довідники, реєстри, аналітичні матеріали, інші інформаційно-довідкові ресурси, проводить систематизацію та іншу аналітичну роботу відповідно до цього Положення, регламенту згідно із законодавством.

АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР**про передачу невиключних прав на використання наукової роботи**

Цей Авторський договір (далі Договір) є договором приєднання, укладений між Вами (далі Автором) і Державною установою Інститут зернових культур НААН У (далі ДУ ІЗГ).

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Договір приєднання – договір, умови якого встановлені ДУ Інститут зернових культур, і який може бути укладений лише шляхом приєднання Автора до запропонованого договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст. 634 Цивільного кодексу України).

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на наукову роботу відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України „Про авторське право і суміжні права”, іншого закону чи договору.

Наукова робота – створена авторами у результаті наукової діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов’язків: книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, презентації тощо; ілюстрації, що стосуються науки, представлені в електронній (у тому числі цифровій) іншій формі, яку може зчитувати комп’ютер. (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України „Про авторське право і суміжні права”)

Інституційний репозитарій EriGC – Електронний архів Державної установи Інститут зернових культур НААНУ – ресурс відкритого доступу, розміщений на сервері ДУ ІЗК НААНУ в мережі Інтернет і доступний з будь-якого місця і у будь-який час .

Розміщуючи свою наукову роботу у Інституційному репозитарії EriGC Автор приймає умови цього Договору.

Робота не може бути розміщена у Інституційному репозитарії EriGC, якщо вона порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральності населення.

У випадку, коли роботу створено у співавторстві, розміщуючи її в Інституційному репозитарії EriGC, кожний із співавторів приймає умови цього Договору.

За цим Договором Автор передає Інституту на безоплатній основі невиключні права на використання роботи на весь строк дії авторського права, починаючи з моменту розміщення роботи у Інституційному репозитарії EriGC, а саме:

- на використання Роботи без одержання прибутку;
- на відтворення Роботи чи її частини в електронній формі (включаючи цифрову);
- на виготовлення електронних копій Роботи для постійного архівного зберігання;
- на виготовлення електронних копій Роботи для некомерційного розповсюдження;
- на включення Роботи, як частини, до Інституційного репозитарію EriGC;
- на надання електронних копій Твору у відкритому доступі в мережі Internet;
- на подання Роботи до загального відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до наукової роботи з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором;
- на розповсюдження Роботи на будь-якій території, з якої може здійснюватися доступ через мережу Інтернет до Інституційного репозитарію EriGC.

Автор гарантує, що у Роботі не використовувалися наукові праці, авторські права на які належать третім особам. Автор гарантує, що на момент розміщення Роботи у Інституційному репозитарії EriGC:

- лише йому належать виключні майнові права на Роботу, що розміщується;
- майнові права на Роботу ні повністю, ні в частині нікому не передано (не відчужено);
- майнові права на Роботу ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на наукову Роботу, відшкодовує Інституту всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на наукову публікацію.

Автор та ДУ ІЗК зобов'язуються належним чином виконувати умови цього Договору. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання наукової роботи третім особам

Цей Договір може бути розірваний на вимогу Автора, якщо він позбавляється майнових прав на наукову публікацію, які мав на момент розміщення наукової праці у Інституційному репозитарії EriGС, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для Автора.